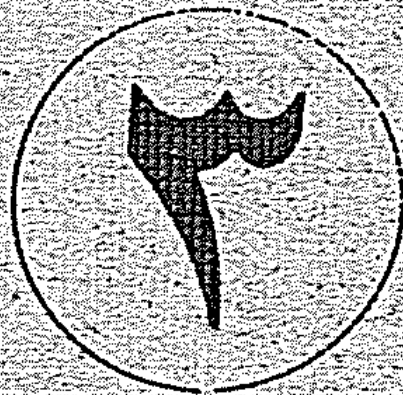

سازمان جمعہ سید کی

خالد

آئندہ بر چہقار
مدیر : جلال ساهر

فیثانی : بش غروش

مالیه — تجارت — زراعت — بریه بانقاسی استقراضی — غلط
بورسہ سی - نشریات

مملکتک احوال مالیہ سی ، ألان محاربہ نك احداث ایتدیكى قاریشیقلغك تأثیرى آلتندہ بولونمقده در . روم ایلی ولایاتنك ضیاعی ئوزہ رینہ دولت وارداتنك ده آزالماسی ضروریدر . فقط أكر احوال آرتیق أولكى انتظامی کسب ایدوبده تجارت وصنایع ، هیچ اولمازسه ، محاربہ دن أولكى کبی ترقی ایدہ بیلسه وأكر اوروپا ، تورکیایہ قارشى آچش اولدیغی معاسز وکندیسی ایچونده ضرری طوقونان مالی بویقوتازہ نہایت ویرمش اولسه ایدی ، دولت وارداتنك یوقاریده کی زیانلرینی پك چابوق اونوتدیراجق قادار آرتاجنی دها شمدیدن قطعی بر صورتده سویلہ نہ بیلیردی .

احصائیات مالیہ مجموعہ سنده سنہ باشندن ۱۳۲۹ سنہ سی ایلولی نہایتہ قادار بر مدت ایچنده کی دولت وارداتی حقندہ کوستریلن حساب ، ۱۳۲۸ سنہ سنك عینی دورہ سی حساباتیلہ مقایسه ایدیلہ جك اولورسه ، کچن سنہ نك بودورہ سنده روم ایلی ولایاتندن (۱۴۵,۹) میلیون غروش واردات تحصیل ایدیلش اولدیغی آکلاشیلیر . بو واردات ، کرک بو وکرک کله جك سنہ لر ایچون غائب اولمشدر . فقط اداره مرکزیه کچن سنہ نك وارداتی تماماً طوپلادقدن ماعدا روم ایلی ولایاتنك ضیاعی سبیلہ وارداتده حاصل اولان نقصانی ده قاپاتمش وفضله اولہ رق (۲۱۳,۶) میلیون غروش ده آرتدیرمشدر .

اداره مرکزیه دن باشقا ، بوسنه ظرفنده کچن سنہ دن دها فضله واردات آلدہ ایتمش بولونان برچوق ولایتلر دخی موجوددر . اوولایتلر شونلردر :

ولایتلر	فضله واردات
(۱) استانبول ولایتی	۲۶,۱ میلیون غروش
(۲) أرضروم	۱,۱ »
(۳) آطنه	۱,۲ »

ولایتلر	فضله واردات
(۴) آیدین ولایتی	۰,۷ میلیون غروش
(۵) حجاز	» ۰,۴
(۶) دیاربکر	» ۱,۲
(۷) سیواس	» ۱,۰
(۸) معمورة العزیز	» ۲,۲
(۹) موصل	» ۱,۰
(۱۰) وان	» ۰,۳
(۱۱) یمن	» ۰,۱
(۱۲) اورفه سنجاغی	» ۱,۲
(۱۳) زور	» ۰,۵
(۱۴) لبنان	» ۰,۴

یکون ۳۷,۴ میلیون غر شدر

عینی زمانده کومروک وارداتنده ده (۱۴,۶) میلیون غروش قادار بر فضله حاصل اولمشدر. دیگر طرفدن، شبهه سز، روم ایلی ولایاتنک ضیاعی نتیجه سی اوله رق « دیون عمومی » اداره سنک وارداتنده (۱۰,۵) میلیون غروش قادار بر نقصان ظهور ایله مشدر.

تناقص ایتمش اولان واردات شونلردر :

روم ایلی وارداتی	۱۵,۹ میلیون غروش
دیون عمومی وارداتی	» ۱۶,۵
پوسته وتلغراف	» ۱,۵

یکون ۱۶۶,۹ میلیون غروش

دیگر طرفدن شو وارداتنک آیتمش اولدیغنی کوروپورز :

اداره مرکزیه وارداتی	۲۱۳,۶ میلیون غروش
بعض ولایتلر	» ۳۷,۴

یکون ۲۵۱,۰ میلیون غروش

اگر بعض ولایتلر، حتی روم ایلی ایله هیچ مناسبتی اولمان ولایتلر وارداتنده نقصان ظهور ایتمه مش اولسه ایدی، یوقاریده کوستریلن فضله لر سایه سنده روم ایلینک ضررلری دهاشیمدین تلافی ایدیله بیلیردی. وارداتده بو

تناقص طبعى بر حال اولمايوب صنايعك توقفدن ايلرى كمش برشيدر. كچن سنه لرده اولديغى كى احوالك طبعى بر رنكه كيرمهسى ئوزەرينه بو تناقصك تكرر ايتمه يەجكندە شەه يوقدر. بونكه برابر بو حال، دولت وارداتندە بويوك بر آچىق ظهورينه سبب اولويور. يوقاريدە ذكر ايدىلنلردن باشقا دىكر ولايتلارك ھېسنىك وارداتندە نقصان كورلمشدر. بو ولايتلر وارداتندە بوسنەنك ايلولنە قادار ظهور ايدەن نقصانك يكونى (۲۱۶,۶) مليون غروشددر.

وارداتندە ظايت بويوك بر نقصان كورولان ولايت، ادرنە ولايتيدر. كچن سنە ادرنە ولايتندە ينە ايلولە قادار كچن مدت ظرفندە (۵۹,۱) مليون غروش واردات طويلانمشدر. بو سنە طويلانان واردات ايسە آنجاق (۵,۴) مليون غروشدن عبارتدر. بونكه برابر ادرنەنك بوسنەنك ايلك ايلرنندە دشمن ائندە بولونديغى دە نظر دقتە آلىنالايدىر. بوندن باشقا، ادرنە ولايتى وارداتنك آزالماسى متفق دولتلر اوردولرىنك وجدانسزجە سنە ايئاق ايلە ذكلى تخرىبات ويغما كرلك نتيجه سيدر.

توركيانك وجودندە آچىلمش اولان يارەلرك قانى هنوز قوزومە مشدر. بويارەلرك اونوتولا بيلمەسى ايچون توركيانك ياشامە سنە امكان براقق، كنديسى مالىە بويقوتارى ايلە بوغمامق واونك يارەلرىنى ديپلوماسى انترىقەلرلە انجىتمەك اقتضا ايدەر.

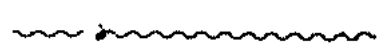
كومروك وارداتندە كوزە چارپان زيادەك پك بويوك بر دقتە شايندر. كومروك وارداتى مملكتە وقوع بولان ادخالاتك مقدارىنى وتجارت خارجەنك درجە انكشافى كوستير. بو سنەنك كومروك وارداتى ايلول نهايتە قادار (۲۴۵,۳) مليون غروشه بالغ اولمشدر كە كچن سنەنك (۲۳۰,۷) مليون وارداتنە نظراً (۱۴,۶) مليون غروشلق بر ترايد موجود ديمكدر.

مع مافىە شوراسى دە نظر دقتە آلىنالايدركە روم ايلي ولاياتنك ضياعى نتيجه طبعيەسى اولارق كومروك وارداتنك تناقصى اقتضا ايدەردى. حال بوكە حقيقتە مذكور واردات يوزدە (۶,۳) نسبتيە آرتمش بولنديغدن توركي

اداره سنده قالان دىكر ولايتلر تجارت خارجىلر نى يوزده (۶,۳) ده كل ،
داها بويوك بر تسبته توسيع ايله مشلر وروم ايلي ولاياتنك ضياغندن تولد
ايله ن ضررلى تلافى ايتدكن صكره وارداتده يوزده (۶,۳) نسبتده برده
زيادەك وجوده كتىرمشلردر .

۱۳۲۷ سنه سى ادرنه ولايتى خارج اولق ئوزەره بوتون روم ايلي ولايتلرينك
كومروك وارداتى ، بوتون توركياده كومروك وارداتنك يوزده (۱۳,۵) ى نسبتده
بولونمقده ايدى . اكر بوسنهك كومروك وارداتى بو نسبت ئوزەرينه حساب
ايديله جك اولورسه ، نتيجه ده (۳۳,۲) مليون غروش حاصل اولوركه بو مبلغ
(۱۴,۶) مليون غروشلق فضله ايله برابر ادخالاتك فضله سيله ده اتمام ايدىلن
مبلغدر . بناء عليه كومروك وارداتنده حاصل اولان بوتون زيادەك (۳۷,۸)
مليون غروشندن عبارت ديمكدر . داها دوغروسى ، اكر ادخالاتك مقدارى
آرتمش اولماسه ايدى ، او زمان كومروك وارداتى (۲۴۵,۳) غروش ده كل ،
آنجاك (۲۰۹,۵) غروشندن عبارت قاليردى . بناء عليه بو واردات تام يوزده
(۱۸) نسبتده آرتمشدر .

تجارت محافلندن آلىنان معلوماته كوره حرركات عسكرىيه نهايت ويرلمه سى
ئوزەرينه ادخالاتده پك بويوك بر ترايد مشاهده اولونمشدر . تاجرلر ، محاربه
زماننده بوشالمش اولان مغازەلر نى سكونتك تقررى ئوزەرينه چابوجاق دولدورمغه
باشلامشلردر . شېه سز ، اونلر كتيره جكلرى ماللر ايچون پك چوق مشترى
بولاجقلىرىنى اميد ايتمشلردى . فقط تاجرلر ك بواميدلرى هنوز حاصل اولامادى .
دولتلك مالى تضيقانى نتيجه سى اولارق مملكتده پاره بولونميور . ماله اولان
احتياج بويوكدر ؛ فقط اونی آلق ايچون پاره يوقدر .

زراعت هنوز پك آجىناق بر حالده در . زيرا كوى غائله سنده ايشه اك
زياده مقتدر اولانلر ، محاربه زماننده سلاح آلتنه آلتينجه تارلالرى اكەجك
آدم قالماش وبونك نتيجه سى اولارق برچوق تارلالر سورولوب اكيلمەدن
قالمشدر . مع مافيه صوك زمانده يوجهتده ايلك حس اولونمغه باشلامشدر .

«ديون عموميه» كندى اداره سنده بولونان اعشار و اغنام وىركىلرينىڭ ايلول و تشرىن اول ايلرنده تزايد ايله دىكىنى كوسترييور. حال بوكە كرك مالىه نظارتى و كرك «ديون عموميه» اداره سى، اونلردن اولكى ايلردە بو وىركىلر حاصلاتنىڭ آزالمقده اولدىغى بىلدىر مكدە ايدىلر. «ديون عموميه» اداره سىنىڭ اولجە يامىش اولدىغى حسابلرە كورە، اعشار و اغنام وىركىلرينىڭ ايلول و تشرىن اول حاصلاتى شوندىن عبارتدر :

عثمانلى ليراسى	۷۳۵۲۲۶	سنه سى	۱۳۲۹
» »	۵۵۹۲۲۱	»	۱۳۲۸
» »	۱۷۶۰۰۵	آرادە كى فرق	

«ديون عموميه» وارداتنىڭ اكمهم قسمنى تشكيل ايدن اعشار وىركىسىدر. اوكا پك آز مقدارده اغنام وىركىسى وارداتى دە داخلدر. بو سىبدن دولايى قطعى بر صورتده دىنلە بىلر كە بوسنەنك ايلول و تشرىن اول ايلرلە كچن سنەنك عىنى ايلرى وارداتى آراسىندە كى فرق، بوسنەنك محصولاتنىڭ پك مبذول اولماسىدىن ايلرى كلىشدر. يوقارىدە كوستردىكمز حساب ئوزەرىنە وارداتىن حاصل اولان (۱۷۶۰۰۵) لىراق تزايد، يوزدە (۳۱،۴) نسبتندەدر. بوتزايدك داها زيادە كوزە چارپماسنە بر سبب داها وارسە، اودە روم ايلى ولايتىڭ ضياعى ئوزەرىنە زراعت ساحە سىڭدە او نسبتندە كوچولمى اقتضا ايله مەمسىدر. اكر حادثات حربىه نتيجه سى اولارق زراعه ألويريشلى يرلر كدە ضياعى نظر اعتبارە آلىنوب اوكا كورە بر حساب ياپىلمىش اولسە، وارداتدە كى تزايدك يوزدە قرقرە بالغ اولدىغى آكلاشلىر .

زراعتك معين قسملرنى تدقيق ايتدىكمزده كچن ايلول ظرفندە نوتورە حاصلاتنىڭ پك زيادە آرتىش اولدىغى كورورز. مالىه نظارتنىڭ وىر مكدە اولدىغى معلوماتە كورە، ۱۳۲۹ سنە سىڭ ايلولى اثناسندە توتون اعشارىدىن (۲۷۰۲۳۷۳) غروش واردات طوپلانمىشدر. حال بوكە كچن سنە يەنە بو آى ظرفندە بو واردات، آنجاك (۱۵۰۴۹۲۷) غروشە بالغ اولايلىمىشدى. دىمك كە بوسنەنك ايلولندە، كچن سنە ايلولنە نظراً (۱۱۹۷۴۴۶) غروش يعنى يوزدە (۷۹،۵) نسبتندە داها زيادە واردات حاصل اولمىشدر .

كچن سنه لرك تجربەلرى توتون زراعتىك بويوك قرارىزىلقلره اوغرامقده
ذاها دوغروسى جابوجاق زياده له شوب آزالىمقده اولدىغى كوسترمكده در . هر
سنه توتون زراعتى حقنده منتظم جدولار حاضر لامقده بولونان « رزى »
ادارەسى تور كىاده استحصاى اولونان توتونك مقدارى حقنده شو معلوماتى
ويرييور :

سنه	استحصاى اولونان توتون مقدارى
۱۹۰۷/ ۸	۴۱۸۲۰۰۰۷ كيلو غرام
۱۹۰۸/ ۹	» » ۲۹۸۳۵۲۱۲
۱۹۰۹/ ۱۰	» » ۳۴۷۳۴۷۱۶
۱۹۱۰/ ۱۱	» » ۵۸۴۴۹۱۲۴
۱۹۱۱/ ۱۲	» » ۶۳۴۹۶۵۷۵
۱۹۱۲/ ۱۳	» » ۳۷۴۵۲۰۰۰

يوقاريده كى رقلر كوسترييور كه توتون زراعتى لزوم كورولدىكى تقديرده
پك چابوق - ايكي حتى اوچ دفعه دخی - توسيع ايديله بيلير .

۱۹۱۳ و ۱۹۱۴ سنه لرينك ايلك آيلرنده توتون آزالىمقده دوام ايتمشدر .
بوايسه ، اومت نظر قنده توتون اعشارى حاصلاتىك آزالماىسندن آكلاشيلمقده در .
فقط شيمدى - يوقاريده سويله ديكمز كى - توتون اعشارى حاصلاتى پك
زياده آرمشدر .

توتون زراعتىك حسابلىرى پك ساده در . بيلورلر كه روم ايلي ولاياتىك
ضياعى ئوزه رينه توتون تارلالرينك بويولده بر قسمى ده ضايع اولمشدر . اونلرك
حسابنه كوره ، بونك نتيجهسى اولارق مملكىك باشقا جهتلرنده يتيشديريلن
توتون مشترىسنك ده آرتماسى لازم كليور . شهه سز بودوغرودر . فقط عىنى زمانده
روم ايلي ولاياتنده كى مشترىلرك (مستهلكلرك) ده ضايع ايدلمش اولدىغى
اونوتولما ليدر . بز ، غائب ايديلن ولايتلرده نه مقدار توتون زراعت اولوندىغى
توتون اعشارندن حاصل اولان وارداته باقاراق تعينه چاليشدق . بو حسابدن
آكلاشيلديغنه كوره ، غائب ايديلن ولايتلرده توتون زراعتى ، بوتون مملكته كى
توتون زراعتىك يوزده (۳۴,۵) ى نسبتنده در . يوقاريده توتون زراعتىك حالنه دائر
كوسترييلن حسابلردن آكلاشيلديغنه كوره ، ايلون وتشرين اول آيلرنده توتون

استحصالاتندن وقوع بولان ترايد يوزده (۷۹) نسبتده اولوب اولجه ذکر اولونان ضرري چابوجاق قاپاتاجق بر ترايد ديمکدر. فقط عيني زمانده توتون زراعتك پک زياده توسعي سبيله پياسه لرك توتون محصوليله بوغولماسي ده مأمولدر. ديگر طرفدن « ره ئي » دخي توتون اشتراسني آرتديرمايوب آزالتمش وعيني زمانده توتون فيئاتي يوكسه لتهرك مستهلک لرك مقداريني آزالتمشدر. احوال بو مرکزده اولونجه ما کدونيانك بويوک مقياسده بولونان توتون زراعتدن محروم قالينمقله برابر کرك بوو کرك کله جک سنه لر طرفنده پياسه ده پک کيکيلي مقدارده توتون طويلانا جق وبوسيله توتون فيئاتي تنزل ايله يه جکدر. في الحقيقه خارجه توتون صاتمق اومکانی ده موجوددر. فقط بين الملل توتون بازارلرنده ما کدونيا توتونلري رقابته تصادف ايديله جکدر.

بو مشکل وضعيتدن قورتولمق قولايدير. لا کين قابريقه لرده اعمال ايديلن توتون فيئاتي آزالتمق وبوسايله مملکت داخلنده کي توتون مشتري لرينک مقداريني آرتديرمق لازمدر. فقط « ره ئي » شرکتي بوکامانع اولمقده در.

اجنبی پياسه لرنده کي عثمانلي دولت تحويلاتي ، هنوز قرارسز بر حالده در. صوک زمانلرده مذکور تحويلات فيئاتلرنده بر آز ترايد ميلي کورولمش ايسه ده ، کرك دولتر طرفندن ترتيب ايديلن مالي بويقوتار وکرك بويوک ماليه غروپلرينک مخالفتي سبيله ينه توقف حاصل اولمشدر . فرانسه حکومتك عدم رضاسيله برابر ديگر بعض ممانعتلرده رغماً يوزده بش فاضلي يوز ميليون فرانقلق عثمانلي خزينه تحويلاتي موقع تداوله چيقاران « پهريه بانقاسي » وشرکاسنک بو خصوصده کي موفقيتلري پياسه ده عثمانلي تحويلاتي صاتون آلا جق مشتري ل بولونديغني کوسترمکده در . بو موفقيتک بر اهميتي داها وارسه ، اوده تورکيا عليهنده کي بويقوتاره ظهير اولان ماليه مؤسسه وغروپلرينک بورسه مشتري لري آراسنده کي نفوذيني اخلا ل ايله مه سيدر . ديگر طرفدن تورکيا تحويلاتنک بورسده کي فيئاتلرنده حکم سورده ن قرارسزلق احوال سياسي نه نك قرارسز لغندن ده ايلري کلکده در. بورسه عالمي ، يقينده تورکيا ايله يونان آراسنده بر محاربه

ظهورندن حتی عمومی بر آوروپا محارب به سندن اندیشه ایله مکده در. بو خصوصده کی
اندیشه لرك تأثیر یله پیاسه ده کی فیئاتلرینه تنزله یوز طوتمشدر .

غلطه بورسمنده اسکی تعامل اثری اولارق دولت تحویلاتی فیاتنده پارس
بورسه سندن کلن تلغرافنامه لره کوری کورینه رعایت اولونمقده در. یرلی مالیونک
معاملات مالیه ایچون حلول ایدنه آبی فرصتلردن استفاده ایله مه لری اقتضایده ردی.
حال بو که غلطه بورس سی بودفعه مهارت ده کل ، پک بویوک بر جسارتسزلک
کوستردی و «پهریه» بانقه سنک هپسنی فرانسیز پیاسه لرنده صاتمیش اولدیغی یوزده
بش فائضی عثمانلی خزینه تحویلاتنک اشتراسی کبی غایت فائده لی بر معامله ده
بولنه مادی . فقط عینی زمانده غلطه بورس سی ، یرلی اسهام ایله معاملاته
قویولمشدر. تورکیا داخنده اجرای معامله ایتمکده بولونان حصه داران شرکتلری
خایلیجه چوغالمشدر . بوکون اونلرک مقداری یوز آلتمشدن زیاده در . یرلی
بورسه لرجه حائر اهمیت بولونان یرلی اسهام معاملاتی کیتدکجه آرتقمقده در .
بورسه مشتری لر، بواسهامه پک زیاده صاریلقمقده در . فقط اونلر بو خصوصده
بویوک تجربه سزلک و احتیاط سزاق کوستر مکده در .

در سعادت تراموای شرکنی اسهامنک پک زیاده یوکسه لمکده اولدیغی
سویله مک اقتضا ایدیور . بونک سببی ایسه، تراموایلرک آرتق الکتریک قوتیه
تحزیک ایدیله سیدر . اها لینک بوندن صوکر ا تراموایلردن داها بویوک تمتع
بکله مه سی پک معقولدر . بک اوغلی - شیشلی ئوزه رنده خطی الکتریکلی تراموای
ایشله مک باشلا یالیدن بری تراموای شرکتنک اسهامی فیاتی پک زیاده یوکسه لمش و بو
خصوصده حاصل اولان نتیجه لر، اولجه یاپیلان تخمینلری قات قات آشمشدر.
فقط بوندن صوکر ا برعکس العمل حاصل اولمش واسهام مشتری لری ، اسهامک
فیاتی یوکسه لتمک خصوصنده کوستر مش اولدقلری جسارتدن بالذات کندیلری
ئورکشلردر . بونک ئوزرینه اسهام فیئاتنک تنزلدن استفاده ایچون بورس
او یونجیلرندن مرکب بر غروب پیدا اولمشدر . بو او یونجیلرک اسهام فیئاتیه یاپدقلری
معامله لره غزته لردخی یاردم ایتشلردر ؛ زیرا اونلر، بو خصوصده علاقه داران

طرفندن اسهام فیاتی حقنده کوندربان خبرلری هیچ تدقیق و تنقید ایتمکسزین
نشر ایله مکده ایدیلر . بوصورتله تراموای شرکتی اسهامنک فیاتی خایلیجه
تنزل ایتمشدر . مع مافیه اسهام مشتریلری از وقت ایچنده کندیلرینه کلش
واسهام فیاتی اولکی حالنه واصل اولمشدر .

ازمیر اینجیر سیندیه سنک اسهامی پک زیاده دوشمشدر . اسهام مذکوره
۲۸ شیلپندن[*] ۱۸ شیلپنه تنزل ایتمش درکه بوکون قیمت اعتباریه لرندن دها
آشانی بر درجه ده دیمکدر . بوسیندیه سنک ایلاک سنه آله ایتمش اولدینی پارلاق
موفقیترلر ، اکلاشیلان اونی اداره ایدنلرک اشتهارینی پک زیاده قبارتمش اولاجق
اونلر بوتون تمتعلرینی در حال سرمایه حالنه وضع ایتمشلر . بو شرکتک سرمایه سی
یوز بیک عثمانلی لیراسندن ایکی یوز الی بیک عثمانلی لیراسنه چیقاریلمشدر .
فقط بو سرمایه شرکتک اجرا ایله مکده اولدینی معاملات ایچون زیاده کلش
وعینی زمانده اونک تعقیب ایله مش اولدینی آج کوزلیلاک پولتیقه سی ، بوتون
اهالی ایله برابر حکومت محلیه بی ده کندی علیه چویرمشدر . بوندن باشقا ،
اداره سنک اعضاسی میاننده ده اختلافلر ظهور ایتمشدر . بوکون ازمیر اینجیر
سیندیه سنک موقعی اوقدر صارصیلمشدر که کنديسنک تسویه قطعیه سی لزومندن
پک زیاده بحث اولونمقده در .

نشریات :

Das Eisenbahnwesen in der asiatischen Türkei. Von
Dr. Jur. et phil. Hermann Schmidt. Berlin 1914 Verlagt
Franz Siemenroth.

آلمانیاک کنج ادیبلرندن علوم حقوقیه وفلسفیه مآذونی (ههرمان شمیت)
آسیای عثمانیده کی ده میر یوللری حقنده غایت نافع بر اثر نشر ایله مشدر .
موسیو (ههرمان) بو خصوصده کی تتبعاتنده شمیدی به قدار طبع ایدیلن اثرلردن
باشقا ، آیری شمندوفر قومپانیالرینک هر سنه نشر ایله دکاری معاملات حسابیه

بر شیلین : بر انکلیر لیراسنک ۱/۴ جزئی

جدوللرینی اساس اتخاذایتمشد. مؤلف آیری آیری ده میر یوللرینک وارداتی، اونلرله نقل ایدیلن یولجی، أموال و اشیاء، اونلره حکومت طرفندن ویزلمکده اولان تأمینات، و بویوللرک کچدکلیری یلر اعشارینک مقداری حقنדה جدوللر نشر ایلهمشدر. مؤلفک تدقیقات و تتبعاتنده جدی برمدقق کی تماماً بی طرفانه حرکت ایلهمش اولدینگی اعتراف ایدیلهمشدر. بو مناسبتله مومی الیهک تورکیاده شمندوفرلرک ترقیسنه مانع اولان اسباب حقنדה کی فکرینی شوراده ذکر ایدهم :

هیچ بر مملکتده شمندوفرلر مسئلهسی تورکیاده اولدینگی قادار صرف سیاسی برشکله کیرمه مشدر. بو، حکومتک ضعفندن و اونک نتیجهسی اولارق دول معظمه نک تورکیا امور داخلیه سنه وقوع بولان مداخله لرندن نشئت ایتیش برشیدر. هله دولتلر آره سنده حکم سورهن رقابت بو خصوصده دهشتلی بررول اوینامشدر. دولتلر، دائماً بوتون تورکیانک تقسیم ایدیلهمشکی و هیچ اولمازسه، اونک آیری و مستقل قسملره پارچه لانیسی زماتی کوزه تمشلردر. اونلر بومقصد ایچون زمین حاضر لامقدن ده کیری قالماملردر. متلا برقسمده داها فضله منافع اقتصادیسی بولونان دولتلک بوقسم اراضی ئوزرنده او درجه فضله مدعیاتده بولوناجغنی نظر دقته آلان دولتلرک هپ بومقصد کوره حرکت ایتدکلیری آشکاردر. ایشته کندی وطنداشلی طرفندن اولمایوب ده باشقالری طرفندن وقوع بولان تشبثات نافعیه ممکن مرتبه ممانعت ایتمک پولتیقهسی بومقصد خدمت ایلهمشدر. مختلف دولتلر تبعه سنک عینی یرده عینی مقصدله شمندوفر امتیازی آلمغه تشبث ایتدکلیری زمان مختلف دولتلر سفیرلرینک حکومت نردنده وقوع بولمقده اولان رقابتلیری بوندن ایلری کلیمکده در. حال بویله اولونجه، تورکیانک بورقابتدن بالاستفاده کندیسنه اک ایی شرائط تکلیف ایددن — مثلاً کیلومتر و باشنه اولان تأمینات کی — طرفی التزام ایدهمشکی خاطره کلیردی. حالبوکه اونک دوچار اولدینگی ضعف بو کامانع اولمش و شمندوفر امتیازی ویرمک غایت مشکل بر مسئله حاله کیرمشدر. آوروپا سفارتلرندن بعضلرینک شمندوفر امتیازی آلمق خصوصنده کی تکلیفلرینه سفارتلرک ممانعتده بولونماسی یالکنز قصقانجلقدن ده کل، دیگر سیلاردن ده ایلری کلیمکده

ایدی . اونلر دوشونو یورلردی که تورکیا حکومتی شمندوفرلر واسطه سیله کسب قوت ایده جک اولورسه ، « خسته آدمک » (تورکیانک) داها چابوق ئوله سی احتمالی ده آزالا جقدر . فی الحقیقه انشا ایده جک شمندوفرلر ، حکومتک واسع تورکیا ممالکنده کی قوت ونفوذینی آرتدیراجق ایدی . زیرا او زمان بوتون مملکتک آسایشنی درسعادتن اداره ایتک پک زیاده قولایلاشه جق ایدی . بوايسه ، مملکتده حیات اقتصادی نک واونک نتیجه سی اولارق حکومتک داها زیاده قوتلنمه سنه سبب اولاجق ایدی . بو حال خصوصیه حدودلره یقین بولونان یرلرده وقوع بولاجق ایدی .

دوقتور شمید ، روسیانک بغداد شمندوفرینک انشاسنه قارشى کوسترمش اولدینی مخالفتی شو یولده ایضاح ایدیور : « روسیانک بوخصوصده کی مخالفتی برمقصد عسکری یه باغلیدر . روسلر ، تورکیانک روسیا حدودینه یقین بولونان ولایتلرده شمندوفرلر واسطه سیله کسب قوت ایتمه سنی آرزو ایتيورلر . اکر بوکونکی حال محافظه ایده جک اولورسه ، روسیا ، محاربه ظهور ایتدیکی تقدیرده تورکیانک اوزاق ولایتلردن عسکر سوق ایتک ایچون محتاج اولدینی اوزون زماندن استفاده ایلیمیلیر . روسیانک بو مدت طرفنده تورکیانک حدودده کی باخصوص ارضرومده تجمع ایتیش اولان قطعات عسکریه سنی منہزم ایده بیله جکی حساب ایدلمشدر . دیگر طرفدن شمندوفرلر انشاسی سایه سنده تورکیانک حدودده کی ولایاتنده — ارمنستان ، کوردستانده — تقویه نفوذ ایده جکی وبوصورتله اوجهتلرده مداخله یی موجب اولاجق داها طوغروسی ، بولانیق صوده بالیق اولامق ایسته ینلره وسیله اولاجق کی قاریشیققلرهمیدان ویریلیمه جکی شهه سزدر . »

دوقتور شمید ، انشا ایدیلن شمندوفرلرک قیمت اقتصادی سی واونلرک آناطولینک تجدد اقتصادی خصوصنده وجوده کتیردکلری احتماللری صوک درجه بیوک براحتیاط ایله تدقیق ایدیور . بونکه برابر ، مؤلف ، بوجهتلرده پک ألویریشلی نتیجه لره دسترس اولویور . مومی الیه اناطولیده پاموق زراعتنک ترقیسنه پک بیوک امیدلر عطف ایدیور وبوخصوصده کی امیدلرینی Deutsch Levantinisch Baumwollgesellschaft قومپانیاسنک هر سنه ویرمکده

اولدىنى حسابلارە استناد ايتدىر مكدە در . بوقومپانيانك بو خصوصده ويرمكدە اولدىنى معلوماتە كورە ، ۱۹۰۴/۵ سنەسندە كىلكيا اوواسندە هربرى ايكي يوز كيلوگرام آغيرلغندە اولمق اوزرە قرق بش بيك بش يوز باليا پاموق استحصال ايدىلەكەدە ايكن ۱۹۱۲ سنەسى اورادەكى پاموق محصولاتى يوزبيك باليايە واصل اولمشدر .

مؤلفك آلمان قومپانيالرينك هرسنە ويرمكدە اولدقلىرى معلوماتە نظراً عثمانلى كويليلرى حقندە حاصل ايتمش اولدىنى فكر واعتقاد دخى شايان دقتدر . دوكتور شميد بومناسبتلە دييوركە : « يرلى كويليلر پك چوق اوصاف حسنه يە مالكدرلر . توركي كويليلرى حقندەكى بونقطه نظره اعتراض ايدەن هيچ بر كيمسە يوقدر . » آناطولى شمندوفر قومپانياسنك سابق زراعت مفتشى بو شمندوفر خطى اطرافندەكى كويليلر حقندە غايت بويوك مدح و ثنادە بولونيور . موسيو A. Archagen دخى سوريە كويليلرينى مدح ايدىيور . اولجە كويليلرك آزايشلە مكدە بولوندىقلرندن شكايت اولونيوردى . فقط بونك پك طبيعى سببلرى وارايدى : اوزمان چفتجىلر ، آلدە ايتدكلىرى محصولاتى صاتاجق مشترى بولامىوزلردى . هر نە قادار كويلى ، ابتدائى زراعت آلتىريە ايشلە مكدە ايسەدە مكممل زراعت ماكنەلرينك اهميتىدە انكار ايتيور . كويليلرك پك بويوك ايشلردە دخى تشبث شخصى اقتدارينە مالك بولوندىقلىرىنى اثبات ايچون شووقعەيى ذكرايتمك كافيدر : ۱۸۹۳ و ۱۸۹۴ سنەلىرى شمندوفر خطى حواليسندە پك قوراقلق حاصل اولمشدى . او زمان كويليلر كندى تشبث وقوتلريە آل پوكە (بورصاق) جەتندە سكر كيلو مترو طولندە بربند انشا ايله مشلر وبوصورتلە اوچ بيك دونم اراضينك اروا واسقاسنە موفق اولمشلردر .

مع مافىە دوكتور شميد كويليلرك احوال اقتصاديەلرينى پك آجىناق حالە بولويور . واونلرك فائضجىلر آلدە اسير بولوندىقلىرىنى سويلەيور .

شمندوفرلر انشاسى نتيجهسى اولارق اعشار وارداتنك دە زيادەلەشەجكى چوقدن آكلاشيلمشدر . بو كرك تارلالرك زيادەلەشمەسندن وكرك ذخيره نقلياتنك قولايلاشماسى نتيجهسى اولارق فياتلرك يوكسەلمەسندن ايلرى كلكدەدر .

آنقره ده شمندوفر انشا ایدیلزدن اول ذخیره نك كيله سی دورت بش غروشه
صاتیلمقده ایکن ، شمندوفر لرك یاپیلماسندن صوکر ا اون بر ، اون ایکی غروشه
چقمشدر . عینی زمانده تارلا فیاتنك ده یوکسه لدیکی شپه سزدر . آنقره ده
شمندوفر انشاسندن اول و صوکر ا تارلا فیاتنده کی تبدل حقنده شو جدولی
تدقیق ایدلم :

اراضی	شمندوفر انشاسندن اول	شمندوفر انشاسندن صوکر ا
تارلانك بردونمی	(۵۰) فر نق	(۱۲۰) فر اناق
باغ و باغچه لرك	(۱۲۰) »	(۱۷۰) »
دوت تارلا لرینك دونمی	(۱۸۰) »	(۴۰۰-۱۰۰۰) »

مؤلفك هر سنه حقنده طوپلامش اولدیغی معلوماته استناداً شمندوفر لرك
كچمكده اولدیغی یرلرده اوچ سنه لك اعشاره دائر آتیده کی جدولی ترتیب
ایدیورز .

فرائق حسابیله اعشار وارداتی

(اوچر سنه نك وسطیسی)

شمندوفره یقینی بولنان ولایتلر	۱۸۸۹/۹۰	۱۸۹۲/۹۳	۱۸۹۰/۹۱	۱۸۹۸/۹۹	۱۹۰۱/۰۲	۱۹۰۴/۰۵	۱۹۰۷/۰۸
حیدرپاشا - آنقره. ایلک اوچ سنه به نسبتہ حاصل اولان تزیاید	۱۳۸۷۳۲	۱۷۲۲۳۱	۱۷۷۸۶۸	۲۱۸۵۱۶	۲۲۱۲۳۰	۲۶۸۰۴۳	۲۷۴۱۳۸
اسکی شهر - قونیہ: ایلک اوچ سنه به نسبتہ حاصل اولان تزیاید	—	(۲۴,۶)	(۲۸,۲)	(۵۷,۹)	(۶۰,۱)	(۹۴,۱)	(۹۸,۵)
ازمیر - قصبہ. ایلک اوچ سنه به نسبتہ حاصل اولان تزیاید			۴۵۶۶۰	۹۲۷۳۳	۹۸۳۰۲	۱۱۶۱۴۰	۱۳۱۸۰۸
دمشق - حما. ایلک اوچ سنه به نسبتہ حاصل اولان تزیاید			۱۴۷۱۱۰	(۱۰۴,۴)	(۱۱۷,۷)	(۱۵۷,۷)	(۱۹۱,۱)
بغداد. ایلک اوچ سنه به نسبتہ حاصل اولان تزیاید				۲۲۵۸۴۱	۲۴۷۸۰۲	۲۵۷۷۱۴	۳۰۱۶۰۸
				(۵۳)	(۶۸)	(۷۴,۸)	(۱۰۴,۷)
						۱۳۲۷۶	۱۵۷۶۱۶
							(۲۰,۷)
						۸۳۵۰۵	۱۰۳۸۰۵
							(۲۴)

جدولە کورولدیکی ئوزره اعشار ویرکیسندەکی تزايد اهمیتلی اولمقلە برابر
ذواملیدر، اعشار وارداتنک ایلک سنەلردە تزايدی داها اهمیتلی بر درجه دەدر،
زیرا شمندوفر انشا ایدیلانجه فیاتلر در حال یوکسەلمکدە و محصولات ایچون
پازارلر دخی زیادەلشمکدەدر، اونک داها صوکر ا عینی صورتدە ایلریلەمەسی،
فیاتلرک یوکسەلمەسندن زیادە زراعتک توسع و ترقیسندن ایلری کلکدەدر،
اگر کویلیلرک حالی پک فنا اولماسە ایدی شەهسز زراعت داها زیادە ترقی
ایدەردی. شمندوفر انشا ایتمک پک ائی بر تشبشدر. فقط عینی زماندە
شمندوفرلرک آنجاق کویلیلرک کتیروب کوتورمەلری سایەسندە تمتع ویرە بیلە.
جکلری دە اونوتیلما مالیدر.

۱۹۱۱ سنەسی آناتولی شمندوفرلرندن حیدرپاشا - آنقرە خطی ئوزرنندە

نقل ایدیلن ذخیرە شو مقدار دەدر :

۴۲۱۷۰۹۱۸۰ کیلو غرام

بوتون نقلیات

» » ۲۶۲۱۴۵۵۶۹

» ذخیرە

بناءً علیہ ذخیرە نقلیاتی، بوتون نقلیاتک یاریسندن داها زیادەدر. بوکا
شعبات زراعیەنک دیگر محصولاتتی علاوہ ایتمک اقتضا ایدەر. مثلاً نقل ایدیلن:
یاغ - ۱۵۹۵۰۵ کیلو غرام؛ یومورطا - ۵۰۷۰۶۱۸ کیلو غرام، طاووق،
قاز و سائرە - ۵۴۹۵۸۷ کیلو غرام

کویالینک تزید ثروت ایلەمەسی، یالکز مملکتک ثروتی دە کل، دولتک
قدرت و قوتی دە آرتدیر مق دیمکدر. بوایسە، آنجاق شمندوفرلری فائده لی
بر صورتدە انشا ایتمک ایلە اولاییلیر. دوقتور شمیدک، بزە بو حقیقتلری
ایضاح ایتکدە بولونان بو نافع اثرینی آلمانجه بیلنلرە توصیه ایدەر.

یاروسی

